

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Konferencija
**SOCIOLOŠKO
NASLEĐE
VOJINA MILIĆA –
100** godina od rođenja

Beograd, 17. septembar 2022. godine

1838

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Konferencija
**„Sociološko nasleđe Vojina Milića –
100 godina od rođenja”**

Beograd, 17. septembar 2022. godine

Izdavač
Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja

Za izdavača
Prof. dr Danijel Sinani
dekan Filozofskog fakulteta

Urednice
Željka Manić
Anđelka Mirkov

Dizajn naslovne strane
Ivana Zoranović

Priprema za štampu
Dosije studio, Beograd

Štampa
JP Službeni glasnik, Beograd

Tiraž
50

ISBN 978-86-6427-236-0

Izdavanje knjige je finansijski pomoglo
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
Republike Srbije

Beograd, 2022.

Konferencija
„SOCIOLOŠKO NASLEĐE VOJINA MILIĆA –
100 GODINA OD ROĐENJA”

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Institut za sociološka istraživanja
Beograd, 17. septembar 2022. godine

Prof. dr Vojin Milić (1922–1996) jedan je od utemeljivača akademskih studija sociologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gde je predavao Metodologiju socioloških istraživanja i Sociologiju saznanja. Njegova najznačajnija dela su *Sociološki metod* (1965, 1978, 1996, 2014), *Sociologija saznanja* (1986), *Prilozi istoriji sociologije* (1989), *Sociologija nauke* (1995) i *Društvena struktura i pokretljivost Jugoslavije* (1996). Konferencija koja se organizuje povodom 100 godina od rođenja ovog velikana domaće sociologije biće usredsređena na razmatranje njegovog sociološkog nasleđa u okviru glavnih tematskih oblasti u kojima je ostavio neizbrisiv trag: istorija sociologije, sociološka teorija, metodologija socioloških istraživanja, sociologija saznanja i sociologija nauke. Cilj organizovanja ovog naučnog skupa je ukazivanje na značajne sociološke uvide do kojih je došao prof. dr Vojin Milić, a koji su i danas nezaobilazni u nastavi sociologije i naučnoistraživačkom radu.

PROGRAMSKI ODBOR

Prof. dr Marija Bogdanović, profesorka emerita, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Dragoljub Mićunović, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Sreten Vujović, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Todor Kuljić, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Božo Milošević, redovni profesor u penziji, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju;

Prof. dr Srbobran Branković, redovni profesor, Univerzitet Metropolitan u Beogradu – FEFA i Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za sociologiju;

Prof. dr Vladimir Ilić, redovni profesor, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Prof. dr Jasmina Petrović, redovna profesorka, Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za sociologiju;

Prof. dr Snežana Stojšin, vanredna profesorka, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju;

Prof. dr Dušan Ristić, vanredni profesor, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za sociologiju.

ORGANIZACIONI ODBOR

Prof. dr Vera Backović, vanredna profesorka, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Željka Manić, docentkinja, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Anđelka Mirkov, naučna saradnica, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja;

Dr Irena Petrović, docentkinja, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Odeljenje za sociologiju;

Dr Stefan Mandić, istraživač-saradnik, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja.

PROGRAM KONFERENCIJE

Subota, 17. septembar 2022. godine
Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Svečana sala „Dragoslav Srejski” (sala 108)

REGISTRACIJA UČESNIKA

9.45–10.00

OTVARANJE KONFERENCIJE

- 10.00–10.15 Prof. dr Danijel Sinani, dekan Filozofskog fakulteta
Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Isidora Jarić, upravnica Odeljenja za sociologiju
Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Vera Backović, upravnica Instituta za sociološka
istraživanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

SESIJA 1. ISTORIJA SOCIOLOGIJE I SOCIOLOŠKA TEORIJA

Moderatorica: Anđelka Mirkov

- 10.15–10.30 Nataša Jovanović Ajzenhamer – *Klasik o klasiku tj. Vojin Milić o Maksu Veberu: metodologija nemačkog klasika pod lupom jugoslovenskog sociologa*
- 10.30–10.45 Stefan Mandić – *Milićev odnos prema Marksovoj misli i marksizmu*
- 10.45–11.00 Aleksandra Marković, Andrej Kubiček – *Još jedan pogled na (zaboravljenu) teoriju o društvenoj strukturi – Vojin Milić u peru savremenih domaćih sociologa*
- 11.00–11.15 Irena Petrović – *Šest decenija istraživanja društvene pokretljivosti: analiza obrazaca međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti u Srbiji*
- 11.15–11.30 Dragana Gundogan – *Doprinos Vojina Milića izučavanju horizontalnih obrazovnih nejednakosti u okviru visokog obrazovanja*
- 11.30–11.45 Diskusija
- 11.45–12.15 Pauza za kafu

SESIJA 2. METODOLOGIJA SOCIOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA

Moderatorica: Željka Manić

- 12.15–12.30 Ljubiša Mitrović – *Pionirski doprinos Vojina Milića sociološkoj metodologiji i deontologiji poziva sociologa u nas*

- 12.30–12.45 Ivana Manić – *Ka utemeljenju metodologije socioloških istraživanja*
- 12.45–13.00 Jasmina Petrović – *Stvaranje kredibilne iskustvene evidencije za sociološka istraživanja: doprinos Vojina Milića razvoju metodoloških načela i istraživačke prakse*
- 13.00–13.15 Vladimir Ilić – *Milićevo shvatanje komplementarnosti i triangulacija kod kombinovanih (mixed methods) istraživanja*
- 13.15–13.30 Vladan Vidicki, Snežana Stojšin – *Sociološki metod nakon Sociološkog metoda: savremene tendencije i pravci razvoja metodologije u 21. veku*
- 13.30–13.45 Nemanja Zvijer – *Proširivanje metodološkog obzorja (upotreba vizuelnih metoda u sociologiji)*
- 13.45–14.00 Anđelka Mirkov – *Etika naučnog istraživanja društvenih pojava prema Vojinu Miliću*
- 14.00–14.15 Diskusija
- 14.15–15.15 Pauza za ručak

SESIJA 3. SOCIOLOGIJA SAZNANJA I SOCIOLOGIJA NAUKE

Moderatorica: Irena Petrović

- 15.15–15.30 Jovo Bakić – *Uticaoj reakcionarnih ideja Nikolaja Velimirovića i Justina Popovića na organizacije krajnje desnice u postsocijalističkoj Srbiji*
- 15.30–15.45 Jelena Pešić – *Doprinos Vojina Milića proučavanju globalnih nejednakosti u proizvodnji znanja: teorijsko razmatranje upotrebe konceptualnog para središta–periferije u proučavanju organizacije nauke*
- 15.45–16.00 Sanja Petkovska – *Proučavanje perifernih naučnoistraživačkih sistema i politike u radu Vojina Milića*
- 16.00–16.15 Željka Manić – *Milićev doprinos naukometriji*
- 16.15–16.30 Božidar Filipović, Jovana Obradović – *Recepcija radova Vojina Milića: analiza citiranosti u domaćoj naučnoj periodici 1996–2021.*
- 16.30–16.45 Aleksa Vukašinović – *Generacijski eho sociološkog nasleđa Vojina Milića u osvrtima i promišljanjima pripadnika postmilićevskih socioloških generacija – kontinuitet ili otuđenje?*
- 16.45–17.00 Diskusija

Nataša Jovanović Ajzenhamer*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Klasik o klasiku tj. Vojin Milić o Maksu Veberu: metodologija nemačkog klasika pod lupom jugoslovenskog sociologa

Artur Stinčkomb u svom čuvenom tekstu „Trebali sociolozi da zaborave svoje majke i očeve?” izdvaja šest funkcija klasične sociologije: „probni kamen” (dela klasika kao model dobrog rada), „razvojni zadatak” (didaktička uloga), „intelektualni sitniš” (klasične reference kao „mapa puta” za međusobno razumevanje sociologa), „fundamentalne ideje” (podsećanje na teme koje sociologiju izdvajaju od drugih disciplina), „rutinska nauka” (pronalaženje novih hipoteza u mnogo puta iščitavanim delima) i „rituali” (identitetska funkcija). Imajući u vidu da se u ovom radu bavimo zaostavštinom dva klasika (nemačkog „oca osnivača” cele discipline i jugoslovenskog klasika čiji su radovi umnogome „kamen temeljac” domaće sociologije), cilj nam je da analiziramo na koji način Milićevo prepoznavanje i tumačenje Veberovog balansa između istorizma i pozitivizma (kroz koncepte razumevanju sociologije i idealnog tipa) ispunjava gorenavedene funkcije koje će nam pomoći da Milićev rad uvrstimo u kategoriju klasika. Prvo, nastojaćemo da pokažemo da su Milićevi zaključci o Veberu veoma originalni, inovativni i nadasve plauzibilni (što je posebno važno imajući u vidu relativno malu vremensku distancu koja Miliću nije omogućila akumulaciju znanja kakvu imamo danas). Drugo, istaći ćemo važnost deljenja Milićevih nalaza sa savremenim studentkinjama i studentima, kojima su reči jugoslovenskog sociologa najbolji način da se možda i prvi put upoznaju sa opusom Maksa Vebera. Treće, funkcije „intelektualnog sitniša”, „fundamentalnih ideja” i „rutinske nauke” sublimiraćemo u jedinstvenu tematizaciju Milićeve minuciozne analize najvažnijih, pa čak i onih na prvi pogled vešto skrivenih smernica i zagonetki koje je Maks Veber ostavio čitaocima, sa posebnim naglaskom na epistemološke i metodološke potporne stubove sociologije. Na kraju, akcenat ćemo staviti i na identitetsku dimenziju koju Milićev rad može i treba da ima za domaće sociologe i sociološkinje. Kroz prizmu njegovog razumevanja Veberove metodologije, ali i opšte sociologije, pokazaćemo zašto je važno da buduće generacije sociologa na ovim prostorima ne zaborave svoje očeve – da odmah odgovorimo na Stinčkombovo pitanje iz naslova teksta, sa naglaskom na lokalnu dimenziju postavljenog upita.

Cljučne reči: Vojin Milić, Maks Veber, metodologija socioloških istraživanja, funkcije klasične teorije, sociološka teorija

* natasa.jovanovic@fbg.ac.rs

Stefan Mandić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Institut za sociološka istraživanja

Milićev odnos prema Marksovoj misli i marksizmu**

Osnovni cilj ovog rada je da se utvrdi kakav je bio odnos Vojina Milića prema Marksovoj misli i marksizmu kao ideološkoj i teorijskoj paradigmi. Pošto je Vojin Milić sam sebe nazivao marksistom, takođe ćemo pokušati da utvrdimo u koji tip marksiste bismo mogli da ga svrstamo. Osim toga, prikazaćemo kako se Milić odnosio prema Marksovom istraživačkom metodu i u čemu je video njegove pozitivne, a u čemu negativne aspekte. Na samom kraju rada ćemo kritički razmotriti Milićev marksizam i pokušati da ga kontekstualizujemo kroz analiziranje veze između Milićevih stavova i opštih karakteristika doba u kojem je on delovao kao naučni stvaralac.

Ključne reči: Vojin Milić, Karl Marks, marksizam, jugoslovenski marksizam, marksistički metod

* stefan.mandic@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Aleksandra Marković*

Andrej Kubiček**

Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd

Još jedan pogled na (zaboravljenu) teoriju o društvenoj strukturi – Vojin Milić u peru savremenih domaćih sociologa***

Teorija o društvenoj strukturi, a uže i pitanja društvene pokretljivosti, predstavljaju samo jednu od pet oblasti sociologije kojima je jedan od pionira domaće sociologije i pripadnik druge generacije sociologa u Jugoslaviji posvetio značajan deo svoje naučne karijere. Cilj saopštenja je da podseti na amanet koji je Vojin Milić ostavio budućim generacijama, odnosno da pokaže uticaj i odnos savremenih domaćih sociologa prema Milićevom shvatanju društvene strukture. U tom pogledu, autori će analizirati tekstove objavljene nakon 1996. godine u domaćoj naučnoj periodici u kojima se autori/ke tekstova tematski bave društvenom stratifikacijom ili se pozivaju na Milića prilikom određenja društvene strukture, kao i zbornike radova u izdanju Instituta za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u kojima su predstavljeni rezultati istraživanja društvene strukture u Srbiji. Značaj ove analize je dvojak: sa jedne strane, pokazaće se značaj i uticaj Milićeve misli o društvenoj strukturi na savremene sociologe u Srbiji, a sa druge strane, na metodološkom planu utvrdiće se postojanje (dis)kontinuiteta između druge generacije sociologa u Jugoslaviji i savremenih domaćih sociologa u pogledu usmerenja ka empirijskim istraživanjima društvene slojevitosti. Polazna pretpostavka jeste da među savremenim domaćim sociolozima teorija o društvenoj strukturi nije centralno mesto promišljanja društva, kao i da je Milićev doprinos ovoj oblasti sociologije nezasluženo pao u zaborav.

Ključne reči: Vojin Milić, društvena struktura, društvena pokretljivost, sociološke generacije

* aleksandra.markovic1@hotmail.com

** andrejkubicek@gmail.com

*** Ovaj rad je nastao kao rezultat istraživačkog angažovanja prema Planu i programu rada Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja za 2022. godinu (na osnovu ugovora broj 451-03-68/2022-14 od 17. januara 2022. godine).

Irena Petrović*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Šest decenija istraživanja društvene pokretljivosti: analiza obrazaca međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti u Srbiji**

Vertikalna društvena pokretljivost predstavlja jednu od središnjih tema empirijskih socioloških proučavanja društvenog strukturisanja. Jedan od razloga je taj što je upravo vertikalna društvena pokretljivost od presudnog značaja za proces društvenog strukturisanja i na taj način predstavlja spoljašnji oblik u kome se manifestuju obrasci reprodukcije dominantnih društvenih odnosa (Lazić, 1987; 2011).

Empirijska istraživanja društvene pokretljivosti kod nas imaju tradiciju dugu preko pola veka. Pionirski doprinos istraživanju društvene pokretljivosti dao je Vojin Milić, koji se još tokom pedesetih godina prošlog veka upustio u istraživanje društvene pokretljivosti, uprkos široko rasprostranjenom stanovištu o ograničenim razmerama društvene diferencijacije u jugoslovenskom društvu. Njegovo prvo istraživanje, realizovano krajem pedesetih godina, odnosilo se na socijalno poreklo učenika srednjih škola i studenata, da bi se nekoliko godina kasnije (1961) prihvatio istraživanja međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti u Jugoslaviji, i to na osnovu rezultata Probnog popisa jugoslovenskog stanovništva iz 1960. godine (Milić, 1996). Sedamdesete i osamdesete godine je obeležilo nekoliko istraživanja društvene pokretljivosti: istraživanje pokretljivosti jugoslovenske „elite” (Barton et al., 1973), zatim istraživanje slovenačkih autora o stratifikaciji i pokretljivosti u Sloveniji i Makedoniji (Saksida i dr., 1977), istraživanje pokretljivosti u Srbiji (Bogdanović, 1991) itd.

Počev od kraja osamdesetih godina (1989), kada je sprovedeno istraživanje društvene strukture jugoslovenskog društva *Društvena struktura i kvalitet života u SFRJ*, u narednih trideset godina nastavljena su istraživanja stratifikacije u Srbiji na gotovo istim teorijskim i metodološkim osnovama, i to 1993, 1997, 2003, 2012. i 2018. godine. Upravo na osnovu uporedivih empirijskih podataka dobijenih tokom ovih istraživanja, uz

* irena.petrovic@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

osvrst na pionirska istraživanja pokretljivosti u Jugoslaviji, osnovni cilj rada predstavlja analiza ključnih obrazaca međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti u Srbiji.

Ključne reči: društvena pokretljivost, Vojin Milić, Srbija, Jugoslavija, empirijska istraživanja

Dragana Gundogan*

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Doprinos Vojina Milića izučavanju horizontalnih obrazovnih nejednakosti u okviru visokog obrazovanja**

Značaj rada Vojina Milića za razvoj sociologije obrazovanja, istraživanja društvene pokretljivosti i pristupa obrazovanju različitim društvenim grupama jasno je pokazan i istražen. Stoga ćemo u ovom radu obratiti pažnju na značaj horizontalnih obrazovnih nejednakosti u okviru sistema visokog obrazovanja, koje je Vojin Milić analizirao još od sredine 20. veka. Horizontalne obrazovne nejednakosti dobijaju sve veći značaj u istraživanju savremenih obrazovnih sistema, koji se sve više diferenciraju. Takođe, istraživanja u obrazovanju daju sve više prostora izučavanju različitih područja studiranja kako raste broj studenata. Cilj rada je da prikazemo doprinos radova Vojina Milića izučavanju horizontalnih obrazovnih nejednakosti u okviru visokog obrazovanja. S tim ciljem, rad će sadržati tri aspekta. Prvo, iznećemo rezultate koji ukazuju na postojanje i značaj vertikalne i horizontalne ose visokog obrazovanja u delima Vojina Milića, kao i njegova zapažanja u vezi sa ovom temom. Drugo, predstaviceemo radove drugih autora u okviru sociologije obrazovanja, koji navode rezultate i zaključke iz ove oblasti tokom perioda socijalizma i postsocijalističke transformacije. Treće, predstaviceemo savremena izučavanja horizontalnih obrazovnih nejednakosti, utvrđujući njen značaj u savremenom kontekstu. U istraživanjima Vojina Milića posebna pažnja je posvećena postojanju razlika u pristupu različitim područjima studiranja studentima različitog društvenog porekla, što ima posledice na otvorenost sistema visokog obrazovanja i mogućnost pojedinaca za društvenu pokretljivost. Vojin Milić je zaključio na osnovu podataka iz pedesetih godina 20. veka da socijalno poreklo studenata utiče na izbor područja fakulteta. Naime, područja koja studente pripremaju za zanimanja koja donose više prihoda, ugleda i/ili moći su manje dostupna studentima nižeg društvenog porekla. Uočio je da pripadnici manuelnih slojeva, kada se odluče da studiraju, češće biraju struke koje su bliže materijalnoj proizvodnji (poljoprivreda, ekonomija i tehničke nauke). Ova tendencija je uočena i u istraživanjima u kasnijem periodu, te se može zaključiti da se uticaj društvenog porekla povećava kako dolazi do zatvaranja društvene strukture.

Ključne reči: horizontalne obrazovne nejednakosti, visoko obrazovanje, sociologija obrazovanja, socijalno poreklo, studenti

* stokanicdragana@gmail.com

** Realizaciju ovog istraživanja finansiralo je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200018).

Ljubiša Mitrović*

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu

Departman za sociologiju

Pionirski doprinos Vojina Milića sociološkoj metodologiji i deontologiji poziva sociologa u nas

U radu se, najpre, ukazuje na mesto i ulogu Vojina Milića kao doajena u utemeljenju sociologije u nas. Potom se bliže razmatra njegov doprinos razvoju sociološke metodologije i posebnih socioloških disciplina – sociologije saznanja i sociologije nauke. Rad je fokusiran na istraživanje Milićeve logike sociološkog metoda, odnosa teorije i metodologije u istraživanju kao kompleksnom sazajnom procesu i društvenom odnosu, kao i na njegovo shvatanje principa o deontologiji poziva sociologa. U završnici rada autor ukazuje na uticaj Milićevog stvaralaštva na savremenu istraživačku praksu, kao i na odnos nove sociološke generacije prema naučnom nasleđu u našoj sociologiji.

Ključne reči: Vojin Milić, sociološki metod, istraživanje kao društveni odnos, deontologija poziva sociologa, nova sociološka generacija

* ljubisa.mitrovic@filfak.ni.ac.rs

Ivana Manić*

Akademija vaspitačko-medicinskih strukovnih studija
Odsek Kruševac

Ka utemeljenju metodologije socioloških istraživanja

U radu se razmatraju glavni sociološki uvidi do kojih je Vojin Milić došao razvijajući metodologiju socioloških istraživanja. S obzirom na to da se on primarno bavio metodološkim pitanjima, evidentno je da je postavio ključne temelje za istraživanje i objašnjenje društvenih pojava. Način na koji je konceptualizovao sociološko istraživanje jasno razlikuje njegov metodološki pristup u odnosu na druge društvene teoretičare. Smatrao je da između predmeta sociologije i njenog metoda mora da postoji čvrsta veza, odnosno da metod sociologije direktno zavisi od sadržaja njenog predmeta proučavanja.

Autorka rada ukazuje na važnost Milićevog uvida da u svakom istraživanju (kao i u svim njegovim fazama) mora da se uspostavi što sadržaj-nija veza između teorije i iskustva (empirije), odnosno da treba da postoji uzajamni i aktivni odnos između teorije i istraživanja. Prema Miliću, takva veza se može postići jedino pažljivim i kritičkim proučavanjem različitih teorijskih pogleda i stanovišta o problemu koji se proučava. Nužno je da se istraživač najpre upozna s postojećim proučavanjima određenog problema, to jest da kritički ispita sve bitne ideje i teorijska stanovišta koja se direktno odnose na dati problem ili su u vezi sa njim. Na taj način se može utvrditi teorijsko-iskustvena zasnovanost hipoteza, što omogućava da se sva prikupljena obaveštenja kritički sistematizuju u jednu heuristički plodnu teorijsku celinu, u okviru jasno izgrađene početne teorijske vizije. Sledeći ovakav pristup, moguće je uočiti razliku između prolaznih i trajnih segmenata društvenog života i usredsrediti se na proučavanje onih trajnijih i važnijih.

Ključne reči: Vojin Milić, metodologija socioloških istraživanja, sociologija

* ivana.kovacevic@vaspks.edu.rs

Jasmina Petrović*

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu

Departman za sociologiju

Stvaranje kredibilne iskustvene evidencije za sociološka istraživanja: doprinos Vojina Milića razvoju metodoloških načela i istraživačke prakse**

Izuzetna je retkost da udžbenička literatura nastala sedamdesetih i osamdesetih godina 20. veka bude i danas u upotrebi gotovo na svim državnim univerzitetima u Srbiji, delom i u regionu, što je slučaj sa knjigom *Sociološki metod* koju je napisao sociolog Vojin Milić. Razlog tome jeste aktuelnost koncepcije naučnog metoda i njegove primene u sociologiji izložene u toj knjizi. Među mnoštvom logičko-epistemoloških i istraživačkih uputa mladim istraživačima smeštenim među njenim koricama, za ovu priliku izdvajamo i ukazujemo na Milićevo razumevanje značaja stvaranja kredibilne iskustvene evidencije, i to ne samo iz ugla osnovnih logičko-epistemoloških principa na kojima se temelji naučni rad nego i iz perspektive metodoloških standarda na kojima se zasniva razvijanje istraživačkih nacrti, kritike sekundarnih izvora i posebno načela komplementarne upotrebe različitih izvora podataka i istraživačkih tehnika. Uprkos tadašnjoj relativno skromnoj istraživačkoj praksi, Vojin Milić je prepoznao značaj kritičke procene niza aspekata iskustvene evidencije na kojima se zasniva naučna deskripcija, kao i naučno objašnjenje, razumevanje i predviđanje u sociologiji. Naime, Milić insistira na nužnosti propitivanja ne samo teorijskih temelja na kojima podaci nastaju (ispitivanje konstruktne i operacionalne valjanosti) nego i samih postupaka prikupljanja podataka te procedura njihove obrade i analize. Od značaja je i njegovo ukazivanje na važnost triangulisanja različitih istraživačkih tehnika i različitih izvora podataka u proučavanju društvenih pojava, što proizilazi ne samo iz prirode određenih društvenih fenomena koji zahtevaju uključivanje više perspektiva nego i iz ograničenja pojedinih izvora podataka i samih istraživačkih tehnika.

Gljučne reči: Vojin Milić, metodologija socioloških istraživanja, iskustvena evidencija, istraživački postupak

* jasmina.petrovic@filfak.ni.ac.rs

** Rad na tekstu je finansijski podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200165).

Vladimir Ilić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Milićevo shvatanje komplementarnosti i triangulacija kod kombinovanih (*mixed methods*) istraživanja**

Kombinovani metodi (*mixed methods*) se razvijaju od devedesetih godina 20. veka, da bi danas bili čvrsto institucionalizovani. Vojin Milić je svoju metodološku zamisao razvijao između 1954. i 1965. godine, u vreme dominacije kvantitativnog pristupa. Nekoliko pitanja se ovde javljaju kao tačke preloma u razvoju savremene sociološke metodologije: odnos prema epistemološkim pretpostavkama socioloških istraživanja (pragmatizam vs. pozitivistički i kasnije dijalektički marksizam), shvatanje posmatranja kao (u Milićevom slučaju) osnove sociološkog empirijskog istraživanja, validnost vs. teorijska adekvatnost, i triangulacija vs. komplementarnost primene različitih izvora i načina prikupljanja podataka. Poređenjem sličnosti i razlika u shvatanjima jednog značajnog metodologa i jednog usmerenja u savremenoj metodologiji može se produbiti shvatanje navedenih metodoloških dilema.

ključne reči: Vojin Milić, kombinovani metodi (*mixed methods*), validnost, triangulacija, komplementarnost

* vilic@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Vladan Vidicki*
Snežana Stojšin**

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet
Odsek za sociologiju

Sociološki metod nakon *Sociološkog metoda*: savremene tendencije i pravci razvoja metodologije u 21. veku

Sociološki metod Vojina Milića je jedno od kapitalnih dela domaće sociološke metodologije u 20. veku. Ono je ostvarilo veliki uticaj na formiranje i oblikovanje sociološkog pristupa istraživanju u Srbiji, a njegova relevantnost i savremenost ogleda se u činjenici da je u određenoj meri i danas prisutno u nastavnim planovima i programima metodoloških predmeta namenjenim budućim sociolozima. Međutim, metodologija društvenih nauka, samim tim i sociološki metod, značajno su napredovali od Milićevog vremena. Namera ovog rada jeste da ukaže upravo na one aspekte metodologije koji su u *Sociološkom metodu* iz objektivnih razloga zanemareni, kao i da identifikuje neke tendencije i pravce razvoja do kojih je u međuvremenu došlo. Polazeći od osnova koji su postavljeni u ovom kapitalnom delu, rad će ukazati na promene koje su se dogodile na polju sva tri sastavna dela metodologije: logičkom, tehničkom i naučnostrategijskom. Posebnu pažnju rad posvećuje novim filozofskim paradigmatima, kvalitativnim i kombinovanim pristupima, kompjuterski posredovanoj analizi i drugim aspektima koji su nastali u godinama nakon *Sociološkog metoda*. Na kraju, zaključuje se da je prilikom razumevanja i upotrebe novih pristupa moguće oslanjanje na osnove koje je Vojin Milić u ovom delu postavio, odnosno da postoji kontinuitet i da, u skladu sa tim, bazične pretpostavke iz *Sociološkog metoda* i danas predstavljaju nezaobilaznu osnovu koja ne sme biti izostavljena u daljem razvoju sociološke metodologije.

Ključne reči: sociološki metod, Vojin Milić, metodologija, kvalitativni pristupi, kombinovani pristupi

* vladan.vidicki@ff.uns.ac.rs

** snezanas@ff.uns.ac.rs

Nemanja Zvijer*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Proširivanje metodološkog obzorja (upotreba vizuelnih metoda u sociologiji)**

Oslanjajući se u najširem smislu na veoma temeljna razmatranja Vojina Milića o sociološkom metodu, u radu će biti načinjen pokušaj da se metodološki horizont malo proširi promišljanjem upotrebe vizuelnih metoda u sociološkoj istraživačkoj praksi. U tom smislu, posebno će se razmotriti upotreba fotografija i slika kao podataka u užem smislu te reči. Pored toga, deo rada pozabaviće se i konkretnom analizom određenih istraživačkih postupaka, kao što su npr. foto-elicacija (*photo elicitation*) ili foto-glas (*photo voice*). Razmatranje konkretnih vizuelnih metoda, kao i korišćenja „vizuelne građe” u sociološkim istraživanjima, biće postavljeno u uporednu perspektivu spram klasičnih socioloških metoda iznetih u poznatoj Milićevoj knjizi *Sociološki metod*. Tesna veza između teorije i metoda, na koju i sam Milić skreće pažnju u pomenutoj knjizi, uslovlja je i to da će se u radu, bar u najširim crtama, izneti određene teorijske osobenosti sociologije vizuelnog, sociološke (pod)discipline u kojoj je upotreba vizuelnih metoda najizraženija. Može se, naravno, postaviti pitanje – čemu rasprava o vizuelnim metodama u sociologiji? Osim činjenice da je vizuelna prezasićenost svakodnevice jedna od značajnih karakteristika savremenog društva i da bi istraživačke pristupe u izvesnom smislu trebalo tome prilagoditi, ostaje upozorenje da „(a)ko se novi istraživački postupci ne podvrgnu svestranom metodološkom proučavanju, teško je izbeći njihovu neosnovanu apsolutizaciju i šablonske primene, koje su karakteristične crte metodološkog pomodarstva” (Milić, 1965: 16).

Ključne reči: sociologija, metodologija, vizuelni sadržaji, istraživački pristupi

* nzvijer@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Anđelka Mirkov*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Institut za sociološka istraživanja

Etika naučnog istraživanja društvenih pojava prema Vojinu Miliću**

Naučni opus Vojina Milića prožet je brojnim zapažanjima o etičkim principima kojih bi se trebalo pridržavati u naučnom istraživanju društvenih pojava. Cilj ovog rada jeste sistematizacija Milićevih stavova o etici u naučnoistraživačkom radu sociologa i drugih društvenih naučnika, pri čemu će izlaganje biti podeljeno u dva dela. Najpre će biti razmatrani etički principi na koje je Vojin Milić ukazao govoreći o konkretnim istraživačkim metodama u fazama prikupljanja, obrade i analize podataka. Među njima su najvažniji garantovanje anonimnosti ispitanika i poverljivosti podataka do kojih je istraživač došao, moralno prihvatljivi načini prikupljanja naučnih obaveštenja putem razgovora, kao i etička odgovornost istraživača prilikom izvođenja eksperimenta u društvenim naukama. U drugom delu rada biće predstavljena shvatanja o društvenoj ulozi nauke, a posebno gledište o tzv. etičkoj neutralnosti, prema kojem je način upotrebe naučnih saznanja stvar društvene prakse, na koju nauka niti može niti bi trebalo da utiče. Vojin Milić je svoj stav o tom pitanju izrazio kroz kritički odnos prema delanju naučnika koji se ponašaju isključivo kao tehnički stručnjaci, bez društvene i moralne odgovornosti. Potrebno je naglasiti da je naučno istraživanje složen društveni proces, koji na različite načine – bilo pozitivne ili negativne – može uticati na živote pojedinaca i članova društvenih grupa, što otvara niz etičkih pitanja i dilema u naučnoistraživačkom radu.

Ključne reči: Vojin Milić, naučna etika, anonimnost, poverljivost podataka, društvena uloga nauke

* andelkam@yahoo.com

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Jovo Bakić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Uticaj reakcionarnih ideja Nikolaja Velimirovića i Justina Popovića na organizacije krajnje desnice u postsocijalističkoj Srbiji**

Na tragu sociološko-saznajne misli Vojina Milića, u radu se primenjuje kritičko-ideološki pristup idejno-političkim sadržajima u delu Nikolaja Velimirovića (1881–1956) i Justina Popovića (1894–1979). Cilj ove kratke studije jeste u jasnom prepoznavanju neprijatelja i vizije poželjnog društva u misli ovih teologa. Iako je trinaest godina stariji Velimirović nesumnjivo uticao na intelektualno obrazovanje Popovića, istraživanjem treba ustanoviti sličnosti i razlike u njihovom idejno-političkom opredeljenju. Pretpostavlja se da su Velimirović i Popović delili gorljivu antiprosvetiteljsku verziju nacionalizma, antikomunizam i antiliberalizam, ali da je Velimirović ispoljavao raznovrsniju ksenofobiju (evrofobija, jugofobija, antisemitizam, islamofobija, antikatoličanstvo), dok je reakcionarno naglašavanje potrebe za značajnijom ulogom crkve i pravoslavnog klira u društvenom životu, po ugledu na simfoniju države i crkve u srednjovekovnoj Srbiji, podjednako zastupljeno kod obojice. S tim u vezi, nije slučajno što su između dva svetska rata postojale organizacione veze između Bogomoljačkog pokreta, kojem se Nikolaj Velimirović nalazio na čelu, i fašističkog Zbora Dimitrija Ljotića. Isto tako, imajući u vidu društveno-istorijski kontekst međuratne Evrope u 20. veku, nije slučajno što su slične ideje podsticale praktično političko delanje klerikalnih fašističkih pokreta u drugim agrarnim zemljama, kao što su Rumunija, Portugalija i Španija. Takođe, pretpostavka je da klerikalne organizacije krajnje desnice u postjugoslovenskoj Srbiji ne samo da u punoj meri prihvataju misao Nikolaja Velimirovića već je smatraju svojom idejom vodiljom. Istovremeno, u svetlu postsocijalističkog izmišljanja i učvršćivanja pravoslavnih tradicija i sve jačeg uticaja SPC na svakodnevnicu, činjenica da je ona svecima proglasila Nikolaja Velimirovića (2003) i Justina Popovića (2014) snažno utiče i na pragmatično političko pozivanje na njihove ličnosti i misao, ali i na potencijal da političke snage klerikalne krajnje desnice u perspektivi postanu deo matice političkog života u kontrasekularizovanom društvu Srbije.

Ključne reči: kritika ideologije, Nikolaj Velimirović, Justin Popović, reakcionarnost, klerikalizam, krajnja desnica

* jbakic@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Jelena Pešić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Doprinos Vojina Milića proučavanju globalnih nejednakosti u proizvodnji znanja: teorijsko razmatranje upotrebe konceptualnog para središta–periferije u proučavanju organizacije nauke**

Tokom proteklih decenija, sa sve snažnijim procesima akademskog umrežavanja, raste i broj radova koji problematizuju pitanje globalnih akademskih nejednakosti, nudeći teorijske elaboracije uzroka, posledica i načina na koji se strukturise globalna hijerarhija u proizvodnji znanja. S obzirom na to da se pomenute nejednakosti strukturisu na političkom, ekonomskom, kulturnom i geografskom nivou, o njima se neretko govori u terminima teorija zavisnosti i svetsko-sistemske teorije (gde se linije distinkcije povlače između centra, poluperiferije i periferije) ili savremenih postkolonijalnih teorija (u okviru kojih se razlikuju Globalni sever, Globalni jug i, u novije vreme, Globalni istok).

Problem nejednakosti u globalnoj proizvodnji znanja u sociologiji se poslednjih godina sve više tematizuje ili koristi kao analitički koncept i u okviru domaće nauke o društvu. Međutim, jedan od pionirskih radova, koji je na pomenutu tendenciju ukazao znatno ranije no što je ona postala u potpunosti uobličena i u nauci o društvu popularizovana, vezuje se za Vojina Milića. Reč je o tekstu pod nazivom „Odnosi središte–periferija kao problem u društvenim proučavanjima nauke”, objavljenom 1989. godine u časopisu *Sociologija*, odnosno 1995. godine u okviru obimne monografije *Sociologija nauke*.

U datom radu Milić polazi od terminološke dihotomije (odnosno trihotomije) središte – (poluperiferija) – periferija, koja se najčešće vezuje za teorije zavisnosti i svetsko-sistemske teoriju, nastojeći da razmotri mogućnosti njene primene u proučavanju razvoja nauke. Ukazujući na postojeću terminološku raznovrsnost u upotrebi ovog pojmovnog para, koja nipošto nije ograničena na dve pomenute grupe teorija, Milić konstatuje da nijedna od ovih različitih konceptualizacija nije dovoljno teorijski elaborirana. S obzirom na to, on nudi svoju teorijsku elaboraciju upotrebe pojmovnog para središte–periferija pri proučavanju nejednakosti u organizaciji nauka,

* pesicj@gmail.com

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

koja uključuje: 1. jasnu i preciznu definiciju pojmova središta (i njegovih sinonima) i periferije, 2. ukazivanje na odnose moći, dominacije, zavisnosti i prevlasti koji se javljaju između naučnog središta i periferije i 3. određivanje strateških ciljeva u borbi za autonomiju i samopouzdanje nauke u zemljama u razvoju.

Ključne reči: središte, periferija, globalne nejednakosti, proizvodnja znanja, organizacija nauke

Sanja Petkowska*

Centar za evropske politike, Beograd

Center for Advanced Studies, Sofia

Proučavanje perifernih naučnoistraživačkih sistema i politike u radu Vojina Milića

Cilj rada je analiza tekstova u vezi sa naučnom politikom koje je Vojin Milić objavio krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina 20. veka, u kontekstu razvoja i proučavanja naučnih politika na našim prostorima. Premda je u širim naučnim krugovima manje poznato, Vojin Milić je napisao neke od prvih radova na našim prostorima koji su za predmet imali naučnoistraživački sistem, bazirajući ih na pristupu teorije svetskog sistema i koncepta centar–periferija. U radovima „Odnosi središte–periferija kao problem u društvenim proučavanjima nauke” iz 1989. godine i „Naučnopolitička proučavanja 80-ih godina” iz 1991. godine postavljeni su osnovi ne samo kritičkog razmatranja globalizacije naučne politike već i proučavanja naučne politike na našim prostorima uopšte. Nakon toga, nastaje veliki diskontinuitet u tom domenu i istraživanja datog fenomena u lokalnom kontekstu tek treba da se pojave. Na tragu prethodno sprovedenih istraživanja koja su se oslanjala na pomenute studije, u izlaganju će se sagledati Milićev rad u odnosu na globalna proučavanja naučne politike sa stanovišta teorije svetskog sistema, ali i u kontekstu razvoja proučavanja naučne politike tokom poslednje dve decenije, i to u odnosu na promene u strukturama znanja i mehanizmima upravljanja produkcijom znanja koje su inicirane procesima evropeizacije naučnoistraživačkih struktura.

Ključne reči: naučna politika, globalizacija istraživanja, teorija svetskog sistema, periferni istraživački sistemi

* sanjalicica@gmail.com

Željka Manić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Milićev doprinos naukometriji**

Naukometriju, koja se naziva i scijentometrijom, u domaću nauku uveo je Vojin Milić. Podrazumeva statističko istraživanje nauke, primenjivo u različitim disciplinama, a predstavlja oruđe i sociologije nauke. Predmet ovog rada je analiza Milićevog doprinosa naukometriji, uključujući bibliometriju, analizu navođenja, koja je poznatija kao citatna analiza, kao i prosopografiju. Bibliometrija je sastavni deo naukometrije, a predstavlja statističku obradu bibliografskih podataka. Statističko proučavanje nauke je u okviru sociologije nauke pretežno zastupljeno na području unutarnućnog opštenja, a analiza navođenja je najznačajnija istraživačka tehnika. Označava bibliometrijski postupak za proučavanje različitih veza između naučnih radova, prvenstveno tekstova objavljenih u naučnim časopisima. Prosopografija je statistički oblik biografskog pristupa. Počiva na istraživanju biografskih podataka o pojedincima i društvenim grupama, koji su se istakli u određenoj oblasti značajnim doprinosima. Prosopografski pristup dozvoljava povezivanje statističkog opisa strukturalnih i razvojnih pravilnosti u organizaciji nauke sa podacima o pojedinim naučnicima i njihovim grupama. Cilj ovog rada je podsetiti da zasluge za uvođenje naukometrije u domaću nauku pripadaju Vojinu Miliću i ukazati na njegovo viđenje mogućnosti i ograničenja naukometrije, bibliometrije, analize navođenja i prosopografije, odnosno njihovog načina primene u istraživanju socioloških i drugih društvenih, ali i prirodnih, tehničkih i medicinskih nauka.

Ključne reči: Vojin Milić, naukometrija, bibliometrija, analiza navođenja, prosopografija

* zmanic@f.bg.ac.rs

** Rad na tekstu je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u sklopu finansiranja naučnoistraživačkog rada na Univerzitetu u Beogradu – Filozofskom fakultetu (broj ugovora 451-03-68/2022-14/200163).

Božidar Filipović*

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
Katedra pedagoških, socioloških i psiholoških predmeta

Jovana Obradović**

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
Odeljenje za sociologiju
Doktorantkinja

Recepcija radova Vojina Milića: analiza citiranosti u domaćoj naučnoj periodici 1996–2021.

Celovit uvid u značaj nasleđa jednog autora podrazumeva i razmatranje njegovog uticaja na generacije sociologa i sociološkinja koje su nastavile dalji razvoj discipline. Citiranost se ne može i ne treba uzimati kao jedini (pa možda čak ni osnovni) način procene dubine traga koji je Vojin Milić ostavio na „nove” sociološke generacije. Ipak, analiza citiranosti nam daje potpuniju sliku o tome kako i na koji način se njegovo delo koristilo i interpretiralo nakon njegove smrti (1996). Imajući u vidu da spada među autore sa bogatim i raznorodnim naučnim opusom, analiza citiranosti njegovih radova može biti i povod za bolje i bliže upoznavanje sa domaćom naučnom produkcijom u navedenom razdoblju. Delo Vojina Milića tako može predstavljati izvesno „ogledalo” domaće sociologije jer nam pomaže da bolje razumemo njene osobenosti i domete u srpskim i jugoslovenskim okvirima. Analizom želimo da ostvarimo precizan uvid u strukture citiranosti – kategorisane na osnovu autora, dela, časopisa, vremenske distribucije itd. Dakle, u radu ćemo analizirati citiranost dela Vojina Milića nakon njegove smrti u domaćoj naučnoj periodici društveno-humanističke orijentacije.

Ključne reči: Vojin Milić, analiza citiranosti, sociološka periodika, sociologija nauke

* filipovic.bozidar1@gmail.com

** jovanaobradovickg@hotmail.rs

Aleksa Vukašinić*

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Doktorand

Generacijski eho sociološkog nasleđa Vojina Milića u osvrtima i promišljanjima pripadnika postmilićevskih socioloških generacija – kontinuitet ili otuđenje?

U ovom radu nameravam da kritički promišljam generacijsko sagledavanje i recepciju sociološke misli Vojina Milića, koja se, kao autentična i prepoznatljiva, uobličila u jednom konkretnom kontekstu i ponela sasvim specifične karakteristike, koje su postale sazajna osnova za čitave generacije Milićevih studenata. Generacijski osvrt na Milićevo nasleđe jeste sociološko-sazajni pokušaj da se, kroz kritičko preispitivanje dela i misli Vojina Milića, ali i generacije njegovih studenata, postavi pitanje o položaju i ulozi koju sociologija ima u savremenom društvu Srbije. Postaviće se pitanje viđenja Milića kao izuzetnog humanističkog intelektualca, koji je svojim beskompromisnim naučnim stavom uobličio sociologiju jednog vremena i jednog društva (milićevski pristup). To podrazumeva kritičku analizu objavljenih radova o Milićevom sociološkom nasleđu (imajući u vidu i doprinos konkretnim sociološkim disciplinama), ali i kritički osvrt na prisustvo Milića i njegovog dela u akademskim institucijama i profesionalnim udruženjima (zastupljenost u studijskim programima sociologije, ustanovljenje nagrade „Vojin Milić”, uopšte tretiranje lika i dela – organizovano sećanje ili zaborav). Da li je insistiranje na Milićevim naučnim dostignućima zaista obezbedilo kontinuitet razvoja sociologije kao fundamentalne naučne kritike društva? Kuda je sociologe i sociologiju odvelo savremeno shvatanje milićevskog pristupa primljenog kroz reč i delo generacije njegovih studenata? Namera je da se sociološko nasleđe Vojina Milića sagleda iz perspektive promenljivog konteksta njegovog trajanja i da se pokuša odgovoriti na zahteve savremene sociološke samorefleksije. Sociološko nasleđe Vojina Milića ovde će biti razmatrano između nostalgicnog sećanja i naučnog pragmatizma, između kontinuiteta sa Milićem i rizika od otuđenja domaćih sociologa od vlastitog poziva.

Ključne reči: sociološka generacija, generacijski konflikt, milićevski pristup, naučni autoritet, samorefleksija

* avukasinovic4@gmail.com

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

316:929 Милић В.(048)

316(048)

**КОНФЕРЕНЦИЈА „Социолошко наслеђе Војина Милића –
100 година од рођења” (2022 ; Београд)**

Конференција „Sociološko nasleđe Vojina Milića – 100 godina od rođenja” : Beograd, 17. septembar 2022. godine / [urednice Željka Manić, Anđelka Mirkov]. – Beograd : Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja, 2022 (Beograd : Službeni glasnik). – 26 str. ; 20 cm

Тираж 50.

ISBN 978-86-6427-236-0

а) Милић, Војин (1922–1996) – Апстракти

б) Социологија – Апстракти

COBISS.SR-ID 73699849

ISBN 978-86-6427-236-0

9 788664 272360